

Mystieke perspectieven in Bachs MATTHÄUS-PASSION

Titus Brandsma Instituut
Erasmusplein 1
6525 HT Nijmegen
T 024 361 21 62
E secretariaat@titusbrandsmainstituut.nl
www.titusbrandsmainstituut.nl

Mystieke Perspectieven in Bachs MATTHÄUS-PASSION

Tijdens de Studieweek Mystiek 2017 staat de Matthäus-Passion van Johann Sebastian Bach centraal. Bach (1685-1750) componeerde dit werk voor de liturgieviering van Goede Vrijdag in de Thomaskerk in Leipzig. Waarom blijft dit meesterwerk mensen zo intens boeien? Wat is het geheim van de werking die Bachs meesterwerk heeft op het hart van ieder mens? Tekst, muziek en uitvoering samen roepen een ongekende emotie op. Voor iedere liefhebber van de Matthäus die zich afvraagt: "Wat gebeurt hier?"

Het is een muziekstuk dat gecomponeerd is om in de liturgie de (voor)lezing van het lijdensverhaal mogelijk te maken. Deze rituele context is bepalend voor de wijze waarop wij naar dit muziekstuk kijken. Die geeft ons de ruimte om het werk, zowel wat zijn tekst betreft als de toonzetting daarvan, vanuit het oogpunt van de spiritualiteit te benaderen en daarbinnen op zoek te gaan naar de mystieke perspectieven. Daarbij verdienen de teksten van de Matthäus-Passion het om op contemplatieve manier gelezen te worden. Zij laten zien hoe de traditionele, dogmatische interpretaties van het lijdensverhaal uit het begin van de zeventiende eeuw plaats maken voor nieuwe uitdrukkingvormen met meer individualistische vroomheid en contemplatie. Hierin wordt de religieuze ervaring veel meer ruimte gegund dan eerder het geval was.

Uitgangspunt van het werk is het lijdensverhaal volgens Matteüs, hoofdstuk 26 en 27. De tekst van deze hoofdstukken heeft Bach nagenoeg woordelijk getoonzet, waarbij hij de rolverdeling van Matteüs precies volgt. De liturgische voltrekking van de tekst heeft tot doel dat de kerkgangers zich dit woord daadwerkelijk toe-eigenen, eigen maken. Dit is in Bachs Matthäus-Passion goed te herkennen op de zeventwintig momenten waarop de evangelietekst onderbroken wordt door recitatieven, aria's en koralen. Hiermee bevordert Bach dat de hoorders van het verhaal aan het ritueel kunnen participeren, niet alleen als toehoorders en toeschouwers, maar als ontvangers van het Woord dat hun richting kan geven op hun geestelijke weg. Dat deed het in 1736, dat doet het tot op de dag van vandaag.

Programma

Onder leiding van Ad de Keyzer zullen wij een groot aantal van de fragmenten waarin Bach zijn Passion heeft onderverdeeld beluisteren, analyseren en overwegen. Tijdens de studieweek zullen er ook fragmenten live worden uitgevoerd. Er zal voor de deelnemers een reader beschikbaar zijn waarin uitvoerig op de spirituele en mystieke aspecten van de Matthäus-Passion wordt ingegaan.

Ad de Keyzer (1952) is wetenschappelijk medewerker aan het Titus Brandsma Instituut. Zijn vakgebieden zijn liturgische spiritualiteit en de spiritualiteit van de vocale werken van Johann Sebastian Bach. Van zijn hand bescheen eerder "Bachs grote Passie. Een spiritueel-liturgische benadering van de Matthäus-Passion van Johann Sebastian Bach." Baarn/Antwerpen: Adveniat/Halewijn 2015.

Data en tijden

Maandag 3 t/m donderdag 6 juli 2017 van 10.00 tot 15.30 uur.

Dagindeling : Ochtendprogramma 10.00 - 12.00 uur
Middagprogramma 13.30 - 15.30 uur

Locatie

Zaal SP2 van het Spinozagebouw van Radboud Universiteit, Montessorilaan 3, 6525 HR Nijmegen.

Inschrijving

Inschrijven voor de studieweek kan op de website van het Titus Brandsma Instituut: www.titusbrandsmainstituut.nl. Op de hoofdpagina vindt u in de linkerkolom onder Agenda een directe link naar de pagina van de studieweek met het inschrijfformulier. Beschikt u niet over internet, dan kunt u telefonisch contact opnemen met het secretariaat van het Titus Brandsma Instituut op nummer 024-3612162. Inschrijven kan tot 1 juli 2017. De inschrijvingen worden op volgorde van binnenkomst behandeld.

Kosten

De deelnamekosten voor de Studieweek Mystiek bedragen € 190,- inclusief BTW. Deze prijs is incl. koffie en thee, excl. studiemateriaal. Voorafgaand aan de studieweek ontvangt u een factuur voor de deelnamekosten. Het verschuldigde bedrag dient u voor aanvang van de studieweek over te maken onder vermelding van het op de factuur vermelde betalingskenmerk.

Studiemateriaal

Er zal een syllabus met studiemateriaal verschijnen. Deze kunt u bij aanvang van de studieweek tegen contante betaling aanschaffen. De kosten van de syllabus zullen we binnenkort op onze website bekend maken.

Naar aanleiding van de Nacht van de Mystiek van februari 2017 verschijnt er een boek met teksten daarvan. Deze kunt u bij aanvang van de studieweek aanschaffen voor € 7,50.

Annuleringsregeling

Bij annulering voor 1 juni a.s. zijn geen kosten verschuldigd. Bij annulering na 1 juni 2017 worden de volledige deelnamekosten in rekening gebracht. Bij inschrijving en annulering na 1 juni 2017 zijn de volledige deelnamekosten verschuldigd.

Beeld- en geluidsdragers

De lezingen van de Studieweek Mystiek zijn verkrijgbaar op CD's (af te spelen op een CD-speler), een CD-rom (af te spelen op een computer) en op een DVD. De kosten bedragen voor de CD's € 130,-, voor de CD-rom € 75,- en voor de DVD € 150,-. De prijzen zijn inclusief BTW en verzendkosten. Wilt u de opnames ontvangen dan kunt u dit aangeven op het inschrijfformulier.

Contact

Nadere inlichtingen kunt u krijgen bij het secretariaat van het Titus Brandsma Instituut op telefoonnummer 024-3612162 of via e-mail: secretariaat@titusbrandsmainstituut.nl. U kunt ook contact opnemen met het secretariaat voor het bestellen van geluidsdragers van deze en voorgaande studieweken.

Algemene Voorwaarden

Op de Studieweek Mystiek zijn onze Algemene voorwaarden Studieweek Mystiek van toepassing. U vindt de algemene voorwaarden op onze website.